

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK) bij het voorstel tot wijziging van de Wet wapens en munitie in verband met de invoering van een verbod op de verkoop van bepaalde gebruiksmessen aan minderjarigen en het dragen daarvan in de openbare ruimte

1. Wat is de aanleiding?

Het toenemend wapenbezit en -gebruik op straat leidt tot in toenemende mate tot onveiligheid en geweldsincidenten in de openbare ruimte. Dit is deels toe te schrijven het gebruik van messen die voor normale gebruiksdoeleinden zijn bedoeld en niet als wapens in de zin van de Wet wapens en munitie (Wwm) zijn aangemerkt (ook wel aangeduid als "legale messen"), zoals keukenmessen. De ervaring leert dat het bezit van een wapen op straat leidt tot een verhoogde kans op het gebruik daarvan in conflictsituaties. Het toenemend aantal steekincidenten, met name onder jongeren, geeft aanleiding tot toenemende zorgen onder ouders, hulpverleners, handhavers en lokale en landelijke bestuurders. Om het bezit van wapens op straat terug te dringen voorziet het Actieplan wapens en jongeren (Kamerstukken II 2020/2021, 28684 nr. 637) in verschillende maatregelen met als sluitstuk een verbod op de verkoop van "legale messen" aan jongeren. Bij de aanbieding van het Actieplan aan de Tweede Kamer is aangekondigd dat de wetgeving op het draagverbod van steekwapens in de openbare ruimte wordt verduidelijkt.

Het voorstel is bepaalde (gebruiks)voorwerpen die in de praktijk bij geweldsincidenten in de openbare ruimte worden gebruikt, op grond van het bestaande artikel 2, eerste lid, Wwm aan te wijzen als wapen in de zin van de Wwm, waardoor het dragen (dat wil zeggen het onverpakte bezit) daarvan in de openbare ruimte in beginsel voor een ieder is verboden. Met het oog op het legitieme gebruik van dergelijke (gebruiks)voorwerpen wordt voorzien in categoriale vrijstellingen voor maatschappelijk aanvaardbare activiteiten, zoals bijvoorbeeld op het gebied van educatie, recreatie, sport, beroeps- of bedrijfsuitoefening en onderhoudswerkzaamheden. Ook wordt het verboden om dergelijke voorwerpen aan minderjarigen te verkopen.

2. Wie zijn betrokken?

Betrokken zijn:

- a. Burgers die in de openbare ruimte al dan niet beroepsmatig een mes bij zich hebben;
- b. Burgers en bedrijven die "legale" gebruiksmessen" verkopen;
- c. Politie en openbaar ministerie;
- d. Gemeenten.

3. Wat is het probleem?

Er is sprake van toenemend wapenbezit op straat, hetgeen leidt tot toenemende onveiligheid en geweldsincidenten in de openbare ruimte. Hierbij zijn ook "legale" gebruiksmessen betrokken die nog niet onder de huidige wapenwetgeving zijn verboden. De "legale" gebruiksmessen die bij geweldsincidenten worden gebruikt, zijn evenals andere gewone gebruiksvoorwerpen voor jongeren algemeen en zonder enige beperking in tal van winkels en via het internet verkrijgbaar, terwijl een verhoogd risico bestaat dat, indien een minderjarige zichzelf een mes aanschafft, er een gerede kans bestaat dat hij dat doet met het oogmerk om dat mes op straat bij zich te dragen.

4. Wat is het doel?

Het doel is het onnodige bezit van bepaalde "legale" gebruiksmessen in de openbare ruimte en daarmee het risico op het gebruik daarvan als steekwapen terug te dringen, en de makkelijke verkrijgbaarheid daarvan voor jongeren te beperken. Ook wordt de norm bevestigd dat steekwapens niet in de openbare ruimte thuishoren.

5. Wat rechtvaardigt de overheidsinterventie?

Het bezit in de openbare ruimte van "legale" gebruiksmessen wordt teruggedrongen met een aantal preventieve en repressieve acties zoals voorlichtingslessen en -campagnes, controles en inleveracties. De duiding van bepaalde soorten gebruiksvoorwerpen als wapen die zonder goede reden niet op straat mogen worden gedragen en ook niet aan minderjarigen mogen worden verkocht, vergt wijziging van de wapenwetgeving (Wwm en Regeling wapens en munitie (Rwm)).

6. Wat is het beste instrument?

Het daadwerkelijk terugdringen van het wapenbezit- en gebruik op straat overeenkomstig het Actieplan wapens en jongeren vergt de inzet van verschillende instrumenten. Het verbod op de verkoop van gebruiksmessen aan minderjarigen en het verbod op het dragen daarvan vergt een wettelijke regeling. De Wwm en de Rwm bepalen wat onder "wapen" wordt verstaan en onder welke omstandigheden een dergelijk wapen mag worden (over)gedragen. Een aantal gemeenten in

de Algemene Plaatselijke Verordening al een verbod op het dragen van dergelijke "legale" gebruiksmessen ingesteld. De detailhandelbranche heeft zich vooruitlopend op landelijke regelgeving bereid getoond een vrijwillige stop in te stellen van verkoop van messen aan minderjarigen. Omdat de gemeentelijke regelingen geen landelijk dekkend verbod opleveren en deelname aan brancheafspraken voor elke winkelier vrijwillig is, heeft landelijke regelgeving de voorkeur.

7. Wat zijn de (neven)gevolgen voor burgers, bedrijven en overheid?

Burgers mogen de in de Rwm aangewezen gebruiksvorwerpen voortaan niet meer zonder goede reden onverpakt in de openbare ruimte bij zich hebben. Onverpakt betekent dat het voorwerp niet voor onmiddellijk gebruik kan worden gebruikt. Uitzonderingen worden voorzien voor het gebruik in de openbare ruimte voor legitieme doeleinden, zoals activiteiten op het gebied van educatie, recreatie, sport, beroeps- of bedrijfsuitoefening en onderhoudswerkzaamheden. Burgers moeten zich dus vooraf bedenken of zij voor het onverpakte bezit van deze voorwerpen op straat een goede reden hebben en dat aannemelijk kunnen maken.

Burgers en bedrijven mogen dergelijke voorwerpen voortaan niet meer verkopen aan minderjarigen en moeten de leeftijd van de potentiële koper dus vooraf verifiëren, zoals ook het geval is bij bijvoorbeeld de verkoop van alcohol, tabak, elektronische sigaretten en e-liquids). Tegen overtreding wordt een geldboete van de derde categorie (€ 8700) bedreigd.

Politie en OM zijn belast met de strafrechtelijke handhaving en vervolging.

Door de landelijke regeling vervalt gemeentelijke regelgeving die hetzelfde regelt, van rechtswege.